

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

SUOMEN VALTUUSKUNNAN LOPPURAPORTTI

UNFCCC:N ILMASTONEUVOTTELUT (COP30) Belém, Brasilia, 10.11.-22.11.2025 Raportti seuraavista kokouksista

- Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen 7. istunto (CMA 7)
- YK:n ilmastosopimuksen osapuolikokouksen 30. istunto (COP 30)
- Kioton pöytäkirjan osapuolikokouksen 20. istunto (CMP 20)

Sisällys

1. Yleisarvio kokouksesta	3
2. Päästöjen hillintä ja Pariisin sopimukselle annettujen päästövähennyssitoumusten riittävyys.....	5
3. Pariisin sopimuksen toimeenpanon maailmanlaajuinen tilannekatsaus (Global Stocktake)	6
4. Päästöjen hillinnän työohjelma (Mitigation Ambition and Implementation Work Programme, MWP).....	7
5. Globaali sopeutumistavoite (GGA) ml. sopeutumisindikaattorit	8
6. Ilmastorahoitus	9
6.1. Ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva rahoitus	9
6.2. Muut ilmastorahoituskysymykset COP30-kokouksessa	10
6.3. Sihteeristön kaksivuotisbudjetti 2026-2027	11
7. Tiede-asiakohdat (Earth Information Day ja Research and Systematic Observations)	11
8. Maatalous (Sharm el-Sheihin työohjelma maatalouden ilmastotyön toimeenpanon ja ruokaturvan edistämiseksi)	12
9. Oikeudenmukaisen siirtymän työohjelma (Just Transition Work Programme)	13
10. Sukupuolten välinen tasa-arvo (gender), Action for Climate Empowerment ACE, Local Communities and Indigenous Peoples Platform LCIPP	14
10.1. Action for Climate Empowerment	14
10.2. Gender and Climate Change	14
10.2. Alkuperäiskansa-asiat	15
11. Ilmastohuippukokous 6.-7.11.2025	15
12. Oheistilaisuudet, sivutapahtumat ja muut kokoukset, aloitteet	16
12.1. Ruokajärjestelmiin ja biotalouteen liittyvät ilmastotoimet	17
12.2. Toimeenpanon tuki –teema	17
12.3. Brazilian aloitteet	18
13. Nuorisodelegaattien rooli valtuuskunnassa	18
14. Suomen paviljonki COP30-ilmastokokouksessa	19
Liitteet	21

1. Yleisarvio kokouksesta

Belémin COP30 kokouksen lähtökohdat olivat haastavat niin substanssikysymysten, monenkeskisen kansainvälisen järjestelmän toimivuuden kuin kokouksen logistiikan osalta. Pariisin sopimuksen kymmenvuotispäivän kynnyksellä osapuolikokoukset siirtyvät yhä enemmän neuvotteluista toimeenpanoon, mutta samalla odotukset vahvalle poliittiselle lopputulemalle ovat kuitenkin korkealla. COP30-kokous oli myös tärkeä virstanpylväs, sillä osapuolten oli ennen sitä määrä ilmoittaa uudet päästövähennystavoitteensa Pariisin sopimuksen viisivuotissyklin mukaisesti. Uusia kansallisia panoksia (Nationally Determined Contribution, NDC) oli saatu yli sata kokoukseen mennessä, mutta niiden yhteenlaskettu kunnianhimo ei riitä 1.5 asteen tai edes 2 asteen tavoitteen polulle.

Brasilian COP-puheenjohtajuuden ja kokeneen tiimin varaan asetettiin paljon toiveita kunnianhimoisesta ja tasapainoisesta lopputulemasta, mutta EU:n näkökulmasta tämä ei toteutunut. Neuvottelujen ohella COP30 oli kuitenkin jälleen kerran vuoden suurin ilmastotapahtuma (ja toiseksi suurin COP-kokous koskaan) jossa keskeiset toimijat ja sidosryhmät olivat mukana esittelemässä ilmastoratkaisujaan. Myös Suomella oli kokouksessa toista kertaa oma paviljonki.

Ennen COP-kokouksen alkua 6.-7.11. Brasilian presidentti Lula isännöi valtion- ja hallitusten johtajien ilmastohuippukokouksen, johon osallistui n. 60 johtajaa, Suomesta tasavallan presidentti Alexander Stubb. Huippukokouksessa Lula korosti vahvasti sitoutumista multilateralismiin ja piti esillä metsäkatoa, etenkin trooppisten metsien rahastoa (TFFF, Tropical Forests Forever Fund), johon muutamat maat lupasivat rahoitusta kokouksen aikana. Lisäksi Lula esitti tiekarttojen laatimista sekä metsäkadon torjumiseksi että fossiilisista polttoaineista luopumista varten.

COP30-kokouksen keskeinen lopputulema, poliittinen '**Global Mutirão**'-päätös, syntyi vaikeiden neuvottelujen tuloksena. Päätös oli EU:lle pettymys päästöjen hillinnän osalta. Haastavassa geopoliittisessa tilanteessa sen aikaansaaminen oli kuitenkin tärkeä signaali ilmastotyön jatkumisesta. Vaikeudet saavuttaa yksimielisyys keskeisistä neuvottelukysymyksistä sekä tilanne, jossa BRICS-maat (Brasilia, Kiina, Intia, Etelä-Afrikka ja Venäjä) täyttävät USA:n globaaliareenalla jättämän tyhjiön, paljastivat syvät jakolinjat osapuolten välillä. USA ei lähettänyt Belémiin lainkaan virallista delegaatiota, mutta osavaltioiden, kaupunkien ja yritysten edustajia oli paikalla.

"Global Mutirão" -päätös sisältää keskeisiä kiistanalaisia kysymyksiä eli päästövähennyssitoumusten riittävyyden ja niiden tarkastelun (läpinäkyvyys), teollisuusmaiden kehittyville maille kanavoiman ilmastorahoituksen sekä yksipuoliset kauppapolitiikan toimet (erityisesti EU:n CBAM eli hiilirajamekanismi). Poliittiseen COP30-pakettiin kuuluivat myös mm. maailmanlaajuisista oikeudenmukaista siirtymää koskeva "mekanismi" sekä ilmastomuutoksen sopeutumisen mittarit (indikaattorit).

EU:n keskeinen tavoite oli saada vahva kirjaus **päästövähennyssitoumusten riittävyydestä** ja tarvittavista jatkoaskelista jotta 1.5 asteen tavoite ei karkaisi lopullisesti. Vuoden 2024 aikana lämpeneminen ylitti tämän Pariisin sopimuksessa asetetun rajan. Osa kehittyvistä maista katsoo, että kansalliset sitoumukset eivät kuulu neuvotteluagendalle, tai että niitä tulee tarkastella vain kansainvälisen rahoituksen näkökulmasta. Päätös tunnistaa edistymisen Pariisin sopimuksen toimeenpanossa, mutta myös nykyisten päästövähennystavoitteiden ja -toimien riittämättömyyden. Se käynnistää kaksi prosessia: "Global Implementation Accelerator" ja "Belém Mission to 1.5", tavoitteena

kirittää NDC:iden kunnianhimoa, toimeenpanoa ja investointeja, mutta nämä perustuvat vapaaehtoisuuteen. EU:lle pettymys oli **fossiilisten polttoaineiden alasajoa edistävän kirjauksen puuttuminen**, vaikka päätöksessä viitataankin Dubain COP28-kokouksen ns. UAE-konsensusukseen, jossa on kirjaus ”transitioning away from fossil fuels”. Belémin kokouksen toisella viikolla kuitenkin yli 80 samanmielisen maan (ml Suomi) koalitio ryhtyi tukemaan fossiilisten alasajon tiekarttaa. Lisäksi Kolumbia kokosi hieman pienemmän joukon yhteiseen julkilausumaan, joka pohjustaa keväällä 2026 järjestettävää ensimmäistä korkean tason Fossil fuel phase-out kokousta. Päätösten ulkopuolella Brasilia lupasi käynnistää vapaaehtoisen tiekarttatyön koskien siirtymää pois fossiilisista polttoaineista (transition away from fossil fuels, TAFF). Metsiä koskeva ”The Forest and Climate Roadmap” edistää puolestaan metsäkadon pysäyttämistä. Yksityiskohdat näiden osalta täsmentyvät myöhemmin.

Viime vuonna Bakun ilmastokokouksessa sovitun uuden ilmastorahoitustavoitteen jälkeen ilmastorahoituksen ei pitänyt olla näkyvästi esillä Belémissä. Ilmastorahoitus ja sen puute vaikuttivat kuitenkin suureen osaan neuvotteluja. Intian, arabimaiden ja muiden kehittyvien maiden pyrkimykset painottaa joka käänteessä ilmastorahoitusta päätyi osaksi Belémin mutirão-pakettia. Useat kehittyvät maat pitävät viime vuoden NCQG-päätöstä riittämättömänä, kun taas rahoituksesta pääosin vastaavat tahot, kuten EU, Iso-Britannia ja Japani, eivät halua avata sovittua päätöspakettia. Nämä vahvat jakolinjat pysyivät Belémissä muuttumattomina.

Sopeutumisrahoituksesta neuvoteltiin osana Mutirão-pakettia. Siinä vahvistetaan Glasgow’n ilmastokokouksessa v. 2021 sovittu sopeutumisrahoituksen kaksinkertaistaminen v. 2019 tasosta v. 2025 mennessä. Bakussa 2024 sovitun uuden ilmastorahoituskehikon mukaisesti kehotetaan ponnistelemaan sopeutumisrahoituksen kolminkertaistamiseksi v. 2035 mennessä; ilman vertailuvuotta. Siinä viitataan Bakun päätökseen, jonka myötä rahoittajajoukkoa laajennettiin, erityisesti kappaleeseen 16 koskien ilmastositoumuksen alaisten rahastojen rahavirtojen kolminkertaistamista. Lisäksi kehotetaan teollisuusmaita lisäämään kehittyvien maiden sopeutumistoimien rahoittamista, ilman määrällistä tai laadullista tavoitetta.

Ilmastoa ja kauppaa koskevat kysymykset (yksipuoliset kauppatoimet/unilateral measures) nousivat myös osaksi poliittista lopputulemaa nopeasti kehittyvien maiden toimesta, jotka ovat pitkään pyrkineet tuomaan teeman ilmastoneuvotteluiden agendalle. Pontimena tälle oli etenkin EU:n CBAM hiilirajamekanismi mutta myös yleisemmin ilmastotoimet joiden kyseiset maat argumentoivat asettavan esteitä kaupalle. Lopputulemassa sitoudutaan jatkamaan teknisellä tasolla dialogia mahdollisista ilmastotoimien aiheuttamista kaupan esteistä ja haasteista, jossa mukana on myös WTO:n edustus, ja kokoamaan näistä raportti. EU:lle oli tärkeää, että päätöksessä vältettiin kirjaukset esim. pysyvämmästä agendakohdasta tai riitojenratkaisumekanismista, joita myös oli ehdotettu.

Belémin päätökset: <https://unfccc.int/cop30/belem-political-package>

Belémin kokous osoitti, että maiden ja maaryhmien näkemykset siitä, mitä ilmastokokouksilta halutaan ovat yhä kauempana toisistaan; ja USA:n poisjääminen neuvottelupöydästä vaikuttaa dynamiikan muuttumiseen. Kehittyvien maiden ryhmässä on halua ohjata prosessia yhä enemmän sopeutumiseen ja rahoitukseen päästöjen hillinnän kustannuksella. Ns. High Ambition Coalition’in eli kunniahimoisten maiden ryhmän (pienet saarivaltiot, Latinalaisen Amerikan maita ja osa vähiten kehittyneitä maita sekä EU-maita ja muita kehittyneitä maita) rooli jäi selvästi heikommaksi kuin aiemmin ja esim. Dubain COP28-kokouksessa, jossa se menestysksekäästi ajoi kirjausta fossiilisista polttoaineista luopumisesta.

Seuraavan kokouksen eli **COP31:n puheenjohtajuus** ratkaistiin kokouksen viime metreillä. Vuorossa on vuonna 2026 WEOG eli läntisten maiden ryhmä. Koska kaksi ehdolla ollutta maata, Australia ja Turkki, eivät päässeet sopuun jossa toinen olisi luopunut ehdokkuudesta, päädyttiin lopulta erikoiseen ratkaisuun, jossa COP ja myös huippukokous järjestetään Turkissa, mutta Australia toimii 'COP31 neuvottelujen puheenjohtajana'. Ministeritason 'Pre-COP' kokous tullaan pitämään jollain Tyynenmeren saarivaltioista, kuten Australia oli oman ehdokkuutensa osalta luvannut. COP32 kokous järjestetään Etiopiassa.

COP30-ilmastokokoukseen liittyi myös lukuisia **logistisia haasteita**, jotka suurelta osin johtuivat juuri kokouspaikan eli Belémin valinnasta. Brasilian presidentti Lula ilmoitti heti puheenjohtajuuden varmistuttua, että kokous pidettäisiin juuri Belémissä, symbolisesti sademetsien keskellä. Kunnollisen majoituskapasiteetin vähäisyys, pitkään kestäneet epävarmuudet majoituksen saatavuudesta ja korkeat hinnat, huonot lentoyhteydet ja kokouskeskuksen ongelmat (ml keskeneräisyys vielä useita päiviä kokouksen alkamisen jälkeen) haittasivat ennennäkemättömällä tavalla kokoukseen valmistautumista. Kokouksen loppupuolella syttyi paviljonkialueella lisäksi tulipalo, joka evakuoinnin ja vahinkojen takia viivästytti neuvotteluja ja aiheutti paviljonkialueen sulkemisen kokouksen loppuajaksi.

2. Päästöjen hillintä ja Pariisin sopimukselle annettujen päästövähennyssitoumusten riittävyys

EU:n tärkein ja samalla myös jo etukäteen vaikeimmaksi tiedetty tavoite COP30 kokoukselle oli saada vahva kirjaus maiden uusien päästövähennyssitoumusten riittävydestä ja tarvittavista jatkoaskelista, jotta Pariisin sopimuksen 1,5 asteen tavoite ei karkaisi lopullisesti. Vuonna 2024 1,5 astetta ylittyi vuositasolla, mutta pidemmän aikavälin ilmastollinen rajapyykki ei vielä. Etenkin arabiryhmä ja nopeasti kehittyvien maiden ryhmä (mm Kiina, Intia, Saudi-Arabia) haluaa pitää kansalliset sitoumukset varsinaisten neuvottelujen ulkopuolella, tai tarkastella näitä vain kansainvälisen rahoituksen näkökulmasta. Myös kehittyneiden maiden historiallista vastuuta nostetaan jatkuvasti esiin.

Kokouksen loppumetreillä näytti siltä, että päästöjen hillintää koskeva teksti olisi niin heikko, ettei EU voisi sitä hyväksyä. Viimeisen lauantain vastaisen yön aikana pidetyiden vaikeiden neuvotteluiden jälkeen EU onnistui kuitenkin täsmentämään ja hieman vahvistamaan tekstiä hillinnän ja NDC:den kokonaiskuvaan vastaamisen osalta. Lopullinen päätösteksti toteaa osapuolten vahvan sitoutumisen monenkeskiseen sopimiseen ja Pariisin sopimukseen, jonka osalta huomioidaan edistymisen sopimuksen toimeenpanossa, ml. sen ensimmäisen ambitiosyklin päättymisen, ja toimeenpanon keskeisyyden jatkotyössä. Päätökseen on kirjattu COP30 kokoukseen mennessä tai sen aikana annetut yli 120 uutta NDC:tä, vastauksina Pariisin sopimuksen ensimmäiseen kokonaisarvioon (GST). Päätös tunnistaa ilmastotieteen keskeisen aseman päätöksenteon tukena, 1,5 asteen lämpötilatavoitteen mukanaan tuomat alhaisemmat ilmatoriskit. Kuilut tavoitteissa ja toimeenpanossa suhteessa sopimuksen tavoitteiden mukaiseen kasvihuonekaasupäästöjen polkuun on huomioitu, ja näiltä osin on kirjattu osapuolten yhteinen tahto hakeutua 1,5 asteen päästöpolulle, minimoiden mahdollinen väliaikainen poikkeaminen siltä, mikä tarkoittaa pyrkimystä saavuttaa globaali hiilineutraalius vuoden 2050 paikkeilla. Päätös korostaa toimimattomuuden kustannuksia sekä nostaa myös ilmastotoimista saatavia sosioekonomisia hyötyjä ja puhtaaseen siirtymään liittyviä mahdollisuuksia. NDC:n

kollektiivisen tilanteen (2,3-2,5 asteen polku) toteamisen ohella, päätös sisältää monia EU:lle tärkeitä viestejä niiden toimeenpano- ja investointisuunnitelmiin sekä niiden päivittämiseen liittyen.

Operatiivisena lopputulemana Mutirão-päätös käynnistää kaksi prosessia, "Global Implementation Accelerator" (toimeenpanon kiihdyttämö) ja "Belém Mission to 1.5" (Belémin 1,5 asteen missio), tavoitteinaan kirittää NDC:den ja NAP:ien kunnianhimoa, toimeenpanoa ja investointeja. Päätöksen haasteena näiltä osin on, että molemmat prosessit perustuvat osapuolten vapaaehtoisuuteen ja liityntä neuvoteltuihin lopputulemiin jää epäselväksi. Konkreettisemmin liityntöjä on kirjattu kiihdyttämölle, jonka puitteissa päätettiin järjestää informatiivisia sessioita kesä- ja marraskuussa 2026, tuottaa yhteenvetoraportti CMA8:lle (COP31) ja järjestetään korkean tason tilaisuus vuonna 2026. Mission to 1.5 osalta todetaan vain tuotettavan yhteenvetoraportti, ja että työ loppuu CMA8 (COP31) mennessä.

Mutirão-päätökseen liittyvä epäonnistuminen on selkeän fossiilisten polttoaineiden alasajoa edistävän kirjauksen puuttuminen, vaikka päätöksessä viitataan Dubain UAE-konsensusukseen, johon sisältyy asiaa koskeva kuuluisa kirjaus "transitioning away from fossil fuels". Tämä nousi esiin vahvasti Brasilian presidentti Lulan puheenvuoroissa COP:ia edeltäneessä valtiojohtajien huippukokouksessa, joten odotukset sille että Brasilia myös kokouksen puheenjohtajana ajaisi tätä lopputulemaan nousivat COP30-kokouksen kuluessa – mutta loppupeleissä kuitenkin näin ei ollut. Kokouksen kuluessa kuitenkin syntyi vahva koalitio ajamaan asiaa eteenpäin, jossa lopulta oli mukana yli 80 maata, ml Suomi. Lisäksi Kolumbia kokosi pienemmän joukon maita oman julkilausumansa taakse, ja se järjestää keväällä 2026 ensimmäisen Fossil Fuel Phase-out kokouksen. Suomi tuki myös tätä aloitetta.

Vaikka päätöksiin ei kirjauksia saatukaan, niiden ulkopuolella Brasilia lupasi kuitenkin käynnistää **kaksi vapaaehtoista tiekarttatyötä koskien siirtymää pois fossiilisista polttoaineista (Transition to a fossil fuel-free economy in a just, orderly, and equitable manner, TAFF) sekä metsäkatoa (Forest and Climate Roadmap to halt and reverse deforestation)**. Molempien tiekarttojen työn sisältö ja toteutustapa täsmentyy lähitulevaisuudessa. Fossiilisista polttoaineista luopumisen tiekartan osalta COP puheenjohtaja Corrêa do Lago totesi Kolumbian ja Alankomaiden huhtikuussa 2026 järjestämän luopumista koskevan konferenssin ohjaavan osaltaan tiekartan jatkotyöstöä. Metsäkato-tiekarttatyön tavoite puolestaan on koota osapuolia ja viiteryhmiä keskustelemaan metsäkadon pysäyttämisestä ja trendin kääntämisestä. Metsät oli yksi presidentti Lulan vahvasti esillä pitämistä teemoista, myös trooppisia metsiä koskevan rahaston muodossa, johon COP:in aikana saatiin joitakin uusia rahoituslupauksia (mm. Saksa, Norja, Ranska).

3. Pariisin sopimuksen toimeenpanon maailmanlaajuinen tilannekatsaus (Global Stocktake)

Belémin poliittiseen pakettiin sisältyi myös kolme **Pariisin sopimuksen kokonaistarkasteluun (Global Stocktake, GST)** liittyvää asiakohtaa. Dubaissa päätetyn GST:n poliittisen lopputuleman seuranta edistävän dialogin toteutustapaan liittyvät päätökset (UAE-dialogi ja GST-NDC dialogi) saatiin maaliin monen vuoden neuvottelujen jälkeen. Lisäksi vuosina 2027-2028 tehtävän toisen GST:n sääntöjen hienosäädöistä sovittiin, myös niistä oli jo useassa sessiossa neuvoteltu.

Keskeistä oli saada käyntiin **UAE-dialogi**, joka tarkastelee kokonaisuudessaan Dubain päätöksen etenemistä, mukaan lukien energiasektorin siirtymää koskevaa luku 28, johon sisältyy myös mm. kirjaus fossiilisista polttoaineista luopumiseksi. Päätös korostaa kokemusten ja tiedon vaihtoa GST:n osa-alueiden toimeenpanoon liittyvistä mahdollisuuksista, haasteista, esteistä ja tarpeista, ml. rahoitukseen, koulutukseen ja teknologian siirtoon liittyvät kysymykset. Dialogit pidetään 2026 ja 2027 kesän alaelinten eli SB-sessioiden yhteydessä, ja niistä kootaan raportit, jotka palvelevat 2027 alkavaa toista GST:tä. Lisäksi järjestetään ministeritason pyöreän pöydän keskustelu COP32:ssa vuonna 2027.

GST-NDC dialogien tarkoituksena on kanavoida osapuolten kokemuksia ja parhaita käytäntöjä siitä, miten ensimmäisen GST:n tulokset on huomioitu kansallisten NDC:iden valmistelussa. Neuvotteluasiakohdan tarkoituksena on käsitellä dialogeista tehtyjä yhteenvetoraportteja. Neuvottelut ovat olleet yllättävän vaikeita, sillä osapuolilla on ollut erimielisyyttä, miten ja jos ollenkaan päätöksessä tulisi käsitellä NDC:iin liittyviä sisältökysymyksiä (kollektiivinen tilanne suhteessa Pariisiin sopimuksen tavoitteisiin, NDC kokoamisen tavat ja kattavuus). COP29:ssä asia päättyi ratkaisemattomana, mutta COP30:ssa saatiin lopulta neuvoteltua päätös, jossa kiitetään dialogeihin osallistuneita, huomioidaan kahden jo pidetyn dialogin yhteenvetoraportit ja niiden keskeiset viestit, sekä päätetään järjestää vielä yksi dialogi kesällä 2026. GST-NDC dialogin mahdollista jatkoa käsitellään toisen Pariisin sopimuksen kokonaistarkastelun (GST2) loppupäätelmien yhteydessä, vuonna 2028.

4. Päästöjen hillinnän työohjelma (Mitigation Ambition and Implementation Work Programme, MWP)

Päästöjen hillinnän työohjelma (Mitigation Ambition and Implementation Work Programme, MWP) on ollut käynnissä vuodesta 2021 ja sen vuosittaisissa työpajoissa/dialogeissa käsitellään valikoitujen sektorien keskeisiä ilmastomuutoksen hillinnän teemoja. Lisäksi järjestetään investointien kirittämiseen kohdentuvia tilaisuuksia. Asiakohtaa koskevissa neuvotteluissa päätöksissä osapuolet käsittelevät työohjelman etenemistä ja toteutustapaa. Aikaisemmissa sessioissa on ollut vaikeuksia nostaa sisällöllisiä kysymyksiä päätöksiin, jolloin on keskitytty lähinnä itse prosessin ohjailuun. Tämä ei EU:n näkemyksen mukaan ole tarkoituksenmukaista, sillä hillintätyön sisällöistä olisi tärkeä pystyä lausumaan myös MWP:tä koskevissa päätösasiakirjoissa, sillä muutakaan vastaavaa asiakohtaa ei ole ja hillintätoimien kiireellisyyskin sitä vaatisi.

Vuoden 2025 MWP:n dialogien fokuksessa olivat metsät sekä jäte- ja kiertotalous. Molempien sektorien osalta Belémin päätökseen onnistuttiin neuvottelemaan sisällöllisiä kirjauksia. Päätös tunnistaa metsien keskeisen roolin paitsi hiilen varastoina ja nieluina, myös resilienssin, biodiversiteetin, vesi- ja ruokaturvan sekä elinkeinojen tuojana ja turvaajana. Metsien kestävä käyttö todetaan tärkeäksi. Myös synergiat ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen, aavikoitumisen torjumisen ja kestävä kehityksen kanssa on todettu, kuin myös metsäkadon torjunnan haasteet suhteessa mm. ruokaturvaan sekä ilmastoriskien alati kasvavaan uhkaan. Jätesektorin osalta päätös korostaa jätteen muodostumisen vähentämistä ja jätteen käsittelyn ja kierrätyksen keskeisyyttä sekä toteaa näiltä osin synergiat kiertotalouden lähestymistapojen kanssa ja mm. sen tuomat mahdollisuudet työpaikkojen muodostumiselle. Neuvotteluissa käsiteltiin myös mahdollista digitaalista alustaa työn tueksi, jonka hyödyllisyydestä eivät kaikki osapuolet ole vakuuttuneita (ml. EU). Alustan osalta päätöksessä viitataan jo olemassa oleviin alustoihin (NMA platform) ja valtuutetaan sihteeristö

kokoamaan sen osalta tekninen taustapaperi, jossa tunnistetaan mahdollisia lisätoiminnallisuuksia. Vuosi 2026 on tärkeä MWP-työohjelman kannalta, sillä COP31:ssä on tarkoitus neuvotella päätös sen mahdollisesta jatkosta. Osapuolet kutsutaankin toimittamaan lähetteet näkemyksistään: (1) vuoden 2026 dialogien sektorikohdennuksista tammikuun aikana, sekä (2) työohjelman jatkon osalta huhtikuun puoleen väliin mennessä.

5. Globaali sopeutumistavoite (GGA) ml. sopeutumisindikaattorit

Yksi COP30:n keskeisimmistä tuloksista oli **päätös ilmastonmuutokseen sopeutumisen mittareista**. Neuvottelijat pyrkivät sopuun sopeutumisindikaattoreista, joiden avulla maat voivat arvioida edistymistään suhteessa globaaliin sopeutumistavoitteeseen (Global Goal on Adaptation, GGA). Prosessin taustalla on Dubaissa vuonna 2023 (CMA 5) perustettu GGA-viitekehys, joka käynnisti indikaattoreiden määrittelyn, sekä Bakun COP29:ssa tehty päätös, jonka mukaan lopullinen luettelo tulee hyväksyä Belémmissä. COP30:ssa hyväksytty lista sisältää 59 indikaattoria, mikä jäi selvästi suppeammaksi kuin riippumattoman asiantuntijaryhmän kahden viime vuoden aikana laatima noin sadan indikaattorin kokonaisuus.

Ristiriidat indikaattoreista nousivat esille jo neuvotteluiden alkuvaiheessa. Kehitysmaiden G77- ja Kiina-ryhmän yhtenäisyys murtui heti ensimmäisenä päivänä, kun Afrikan neuvotteluryhmä (AGN) esitti kahden vuoden poliittista prosessia indikaattoreiden hienosäätämiseksi ennen niiden hyväksymistä ja käyttöönottoa. Afrikka-ryhmän huolena oli, että indikaattoreiden käytöstä voisi tulla uusi ehto kv-ilmastorahoitukselle. Vaakakupissa painoi myös se, että Afrikka-ryhmä halusi sopeutumisesta keskeisen kokonaisuuden vuonna 2027 Addis Abebassa pidettävään COP32-ilmastokokoukseen. Afrikan maat kytkivät indikaattoreista sopimisen sopeutumisrahoituksen lisäämiseen, sillä heidän näkemyksensä mukaan suurin osa indikaattoreista edellytti rahoitusta ollakseen toteuttamiskelpoisia. Kehittyneet maat puolestaan vaativat kansallisen rahoituksen mobilisointia, mitä kehitysmaat vastustivat.

Muita sopeutumisindikaattoreihin liittyviä haasteita olivat vastakkaiset näkemykset mm. Bakun sopeutumisen etenemissuunnitelmasta, "transformationaalisen sopeutumisen" -käsitteestä ja "läpileikkaavia näkökohtia" -koskevista muotoiluista. Resurssimobilisaation osalta kehittyvät maat vastustivat niiden oman rahoituksen sisällyttämistä mittareihin, mitä taas teollisuusmaat kannattivat.

Toisen neuvotteluviikon aikana puheenjohtajamaa Brasilia kirjoitti alkuperäisen asiantuntijaluonnoksen indikaattoreista pitkälti uusiksi. Lopputuloksena syntyi Belémin sopeutumisindikaattorit (Belém Adaptation Indicators), joista vain harvat ovat alkuperäisen asiantuntijaehdotuksen mukaisia. Moni indikaattoreista yhdistää useita käsitteitä yhdeksi kokonaisuudeksi, mikä on herättänyt huolta indikaattoripaketin uskottavuudesta ja käytettävyydestä. Puheenjohtajisto perusteli viime hetken muutoksia tarpeella sovittaa yhteen valtioiden erilaiset näkemykset. Silti esimerkiksi Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden ryhmä AILAC oli vähällä hylätä koko paketin kokouksen päätösistunnossa, ja kriittisiä puheenvuoroja esittivät myös EU ja Kanada.

Hyväksytyt indikaattorit sisältävät useita globaalia sopeutumisestä mittaavia elementtejä seitsemällä eri sektorilla GGA-viitekehityksen tavoitteiden mukaisesti: 1) vesi ja vesiturvallisuus 2) ruoka ja maatalous 3) terveys 4) ekosysteemit ja biodiversiteetti 5) infrastruktuuri ja asutukset 6) köyhyys ja

toimeentulo 7) kulttuuriperintö. Lista sisältää myös indikaattorit toimeenpanon keinojen (rahoitus, teknologiansiirto ja valmiuksien kehittäminen) seurannalle. Päätöksen mukaan hyväksytyt indikaattorit ovat vapaaehtoisia, ei-sitovia ja kunnioittavat kansallista itsemääräämisoikeutta. Ne eivät myöskään luo uusia raportointi- tai rahoitusvelvoitteita.

Kompromissiteksti viittaa kaksivuotiseen "Belém-Addis-visioon", joka sisältää poliittisen prosessin indikaattoreiden tunnetuksi tekemiseksi sekä teknisen prosessin niiden tarkentamiseksi aina vuonna 2027 Etiopiassa järjestettävään COP32-kokoukseen saakka. Käytännössä viime hetkellä tehdyt muutokset indikaattorilistaan tarkoittaa sitä, että indikaattoreiden tekninen jatkotyö on aloitettava ainakin osittain puhtaalta pöydältä. Useiden vastalauseiden vuoksi puheenjohtaja ehdotti päätösistunnossa, että indikaattoreiden käsittelyä jatkettaisiin teknisten alaelinten kokouksessa Bonnissa kesäkuussa 2026.

COP30:ssa onnistuttiin sopimaan myös **kansallisia sopeutumissuunnitelmia (national adaptation plans, NAP)** koskevasta prosessista useiden vuosien neuvottelujen jälkeen. Kehitysmaat olivat tyytymättömiä kehittyneiden maiden tuen antamista koskevaan muotoiluun, joka ei heidän mielestään riittävästi kuvannut kohtaamiaan esteitä. Osana laajempaa kokonaisuutta hyväksytty sopeutumisrahoituksen kolminkertaistamistavoite toi kuitenkin riittävää tasapainoa, jotta NAP-prosessi saatiin hyväksyttyä.

Menetykset ja vahingot (loss and damage) sai vähemmän huomiota kuin aiemmissa COP-kokouksissa. Edistystä saavutettiin kuitenkin Varsovan kansainvälisen mekanismin (Warsaw International Mechanism, WIM) puitteissa, jossa käynnistettiin uusi tilannekatsaus, kehitettiin ohjeistusta ja vahvistettiin integraatiota kansallisiin suunnitelmiin. Kansainvälisen tuomioistuimen ICJ:n kesällä 2025 antamaa neuvoa-antavaa lausuntoa ei lopulta sisällytetty loppuasiakirjaan mm. arabiryhmän vastustuksesta, vaikka monet kehitysmaat sitä vaativat.

6. Ilmastorahoitus

6.1. Ilmastomuutokseen sopeutumista koskeva rahoitus

Ilmastomuutoksen sopeutumisrahoitusta koskevat kirjaukset neuvoteltiin osana mutirão-pakettia. Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala neuvotteli EU:n puolesta ilmastorahoitusta ja erityisesti sopeutumisrahoitusta koskevista asioista. Kokouksen loppuasiakirjassa vahvistetaan Glasgow'n ilmastokokouksessa vuonna 2021 sovittu sopeutumisrahoituksen kaksinkertaistaminen vuoden 2019 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Bakussa vuonna 2024 sovitun uuden ilmastorahoituskehikon mukaisesti kehoitetaan ponnistelemaan sopeutumisrahoituksen kolminkertaistamiseksi vuoteen 2035 mennessä. Sopeutumisrahoitusta koskevassa uudessa kirjauksessa ei mainita vertailuvuotta. Siinä viitataan Bakun päätökseen, jonka myötä rahoittajajoukkoa laajennettiin, sekä erityisesti kappaleeseen 16, joka koskee ilmastositoumuksen alaisten rahastojen rahavirtojen kolminkertaistamista. Lisäksi loppuasiakirjassa kehoitetaan teollisuusmaita lisäämään kehittyvien maiden sopeutumistoimien rahoittamista. Kirjaus on yleisellä tasolla, eikä siihen sisälly määrällistä tai laadullista tavoitetta.

6.2. Muut ilmastorahoituskysymykset COP30-kokouksessa

Viime vuonna Bakun ilmastokokouksessa sovitun uuden ilmastorahoitustavoitteen jälkeen ilmastorahoituksen ei pitänyt olla mitenkään näkyvästi esillä Belémissä. Toisin kuitenkin kävi ja ilmastorahoitus ja sen puute vaikuttivat suureen osaan COP30-neuvotteluja. Intian, arabimaiden ja muiden kehittyvien maiden pyrkimykset painottaa joka käänteessä ilmastorahoitusta päätyi osaksi Belémin mutirão-pakettia. Useat kehittyvät maat pitävät viime vuonna sovittua NCQG-päätöstä riittämättömänä, kun taas rahoituksesta pääosin vastaavat tahot eli kehittyneet maat eivät halua avata vain vuosi sitten sovittua päätöspakettia.

Nämä vahvat jakolinjat pysyivät Belémissä muuttumattomina. Neuvoteltaessa fossiilisten polttoaineiden käytöstä luopumisesta, oikeudenmukaisesta siirtymästä ja sopeutumisesta kehittyvät maat katsoivat tarvitsevansa lisärahoitusta kaikkiin näihin toimiin. Kehittyvät maat painottivat erityisesti Pariisin sopimuksen artiklaa 9.1, jonka mukaan kehittyneiden maiden tulee rahoittaa kehittyvien maiden ilmastotoimia. Käytännössä tämä tarkoittaa julkista rahaa.

Bakussa sovittu USD 300 mrd. tavoite kattaa julkisen rahoituksen lisäksi muista eri lähteistä kanavoidun rahoituksen, kuten julkisen sektorin toimilla mobilisoidun yksityisen rahoituksen. Osa kehittyvistä maista katsoo, että tämä muotoilu mahdollistaa sen, että kehittyneet maat, joista monet ovat leikanneet kehitysyhteistyövarojaan, voivat saavuttaa tavoitteen lisäämättä juurikaan julkisen rahoituksen osuutta.

Merkittävä joukko kehittyviä maita vaati jo ennen COP30-kokousta kolmivuotista työohjelmaa artiklan 9.1 täytäntöönpanosta. Kehittyneet maat puolestaan korostivat, että on tärkeää laajentaa rahoittajapohjaa kattamaan vauraat, kehittyvät maat sekä muuttaa maailmanlaajuisia rahoituslaitosten (MDB & IFI) rakennetta rahoituksen lisäämiseksi.

Toinen mutirão-pakettiin sisältyvä rahoituselementti oli Baku-Belém-tiekartta, jossa hahmoteltiin miten USD 1300 miljardin investointi- ja mobilisointitavoite voitaisiin saavuttaa. Tiekartan mukaan valtaosa rahoituksesta tulee yksityisen sektorin investoinneista. COP30-kokousta edeltäneessä huippukokouksessa järjestettiin korkean tason tapahtuma, jossa Brasilia ja Azerbaidzhan esittelivät tiekartan ja sen jatkoaskeleet. Tilaisuudessa teollisuusmaat ilmaisivat tukensa Baku-Belém -tiekartalle, kun taas sekä Kenia että AILAC ilmaisivat haluavansa sen heijastuvan COP30-neuvottelutulokseen. Monille kehittyville maille tiekartta ei ollut yhtä korkea prioriteetti kuin muut ilmastorahoituskysymykset ja erityisesti artiklan 9.1 mukainen rahoitus.

Mutirão-paketissa tiekartta lopulta vain ”huomioidaan” (notes). Tekstissä kuitenkin myös ”pätetään edistää kiireellisesti” toimia rahoituksen skaalaamiseksi USD 1300 miljardiin. Belémin loppuasiakirjassa todetaan myös, että vuonna 2026 järjestetään viime vuonna sovittua NCQG-ilmastorahoitustavoitetta koskeva ministerikokous, ja toistetaan Bakussa sovittu YK:n ilmastopöytäkirjan rahoitusmekanismin alaisen vuotuisten rahoitusvirtojen kolminkertaistaminen vuoden 2022 tasosta vuoteen 2030 mennessä (eli USD 2 miljardista USD 6 miljardiin).

Belémissä oli myös useita muita ilmastorahoitukseen liittyviä neuvottelupolkuja. Siellä sovittiin ilmastorahoitusta koskevasta kaksivuotisesta työohjelmasta, jossa tarkastellaan Pariisin sopimuksen artiklaa 9 kokonaisuudessaan, ml. artikla 9.1 eli kehittyneiden maiden ilmastorahoitus kehittyville maille.

Myös Pariisin sopimuksen artikla 2.1c, joka koskee rahoitusvirtojen yhdenmukaistamista ilmastotavoitteiden kanssa, oli vahvasti esillä Belémmissä. Aihe on laaja ja siitä on keskusteltu jo pitkään. Lopulta COP30-kokouksessa sovittiin keskustelujen jatkamisesta "Veredas-dialogin" puitteissa vuoteen 2028 saakka, vaikka pieni joukko maita alun perin vastusti artiklaa 2.1c koskevan keskustelun jatkamista. Rahoitusvirtojen uudelleensuuntaamisesta on vuodesta 2023 käyty Sharm el-Sheikh -dialogi muuttuu nyt Veredas-dialogiksi. Dialogi koskee artiklan 2.1c toimeenpanoa ja sen yhteyttä artiklaan 9 sovittujen reunaehtojen (safeguards) puitteissa. Dialogin tavoitteena on tukea ja vahvistaa osapuolten toimia liittyen artiklan 2.1c toimeenpanoon tavalla, joka on fasilitatiivinen ja kansallisesti määritelty sekä tukee muuta meneillään oleva työtä ja prosesseja. Veredas-dialogin puitteissa järjestetään vähintään yksi kokous vuodessa Bonnin virkatason SB-kokouksen yhteydessä ja vuosittainen korkean tason pyöreän pöydän keskustelu Xingu Finance Talks. Pariisin sopimuksen osapuolikokous (CMA) käsittelee Veredas-dialogin rinnakkaispuheenjohtajien vuotuista raporttia ja arvioi dialogia vuonna 2028.

Pysyvän rahoituskomitean (Standing Committee on Finance, SCF) kohdalla päätettiin vuoden 2026 SCF foorumin aihe, joka on veteen ja mereen liittyvien ilmastotoimien rahoittaminen. SCF tulee laatimaan raportin sopeutumisrahoituksen kaksinkertaistamisesta CMA:lle vuonna 2028.

Artiklan 9.5 mukaan ilmastorahoituksen ennakotietoja raportoidaan kahden vuoden välein. Näitä tietoja raportoidaan seuraavan kerran vuoden 2026 lopulla, jolloin tiedoissa tulee huomioida myös NCQG:n mukainen ohjinta/elementit.

6.3. Sihteeristön kaksivuotisbudjetti 2026-2027

Kokouksessa nuijittiin muodollinen päätös jo kesäkuussa virkamiesneuvotteluissa sovitusta sihteeristön budjetista vuosille 2026-2027. Ns. ydinbudjettia kasvatettiin 10 prosentilla (yht. 81,5 milj. euroa kaudella 2026-2027 eli 40,8 milj. euroa per vuosi). Ydinbudjetin kasvaessa 10%:lla Suomen maksuosuus pysyy kuitenkin suurin piirtein ennallaan johtuen YK:n yleiskokouksen määrittämistä, BKT:hen perustuvista maksuosuuksista. Budjetti sisältää laskennallisesti myös Yhdysvaltain merkittävän maksuosuuden (21%), mitä se tuskin aikoo budjettikaudella maksaa, vaikkei puitesopimuksesta olekaan eronnut. Kioton sopimuksen alainen International Transaction Log -rekisteri päätettiin lakkauttaa vuoden 2026 aikana ja sille myönnettiin budjetti vain niihin toimiin, jotka rekisterin hallittu sulkeminen vaatii.

7. Tiede-asiakohdat (Earth Information Day ja Research and Systematic Observations)

Osapuolikokousten yhteydessä pidetään maapallon ilmastojärjestelmän ja -tiedon tilaa käsittelevä valtuutettu tapahtuma, "**Earth Information Day**" (EID), jossa tiedeyhteisö kertoo viimeisimpiä tuloksia ja osapuolilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä.¹ COP30:ssä tilaisuus pidettiin heti kokouksen alussa 10. marraskuuta. Puheenvuoroja kuultiin muun muassa IPCC:n, WMO:n, Global Climate Observing System (GCOS) edustajilta. Esityksissä käsiteltiin ilmastojärjestelmän nykytilaa perustuen moniin ilmastoindikaattoreihin, jotka käytännössä kautta linjan osoittavat ei-toivottua etenemistä ja trendiä. Esimerkiksi jo muutamassa vuodessa hiilipäästöt saavuttavat tason jolloin 1,5 asteen tavoitteen

---

¹ <https://unfccc.int/event/earth-information-day-2025-mandated-event>

saavuttaminen tulee käytännössä mahdottomaksi ilman vähintäänkin väliaikaista päästöpolun ylitystä. Havaintojärjestelmien osalta puhujat nostivat esille vakavan huolen niiden riittävydestä ja kattavuudesta tulevaisuudessa, sillä sekä paikkakohtaisten että satelliittipohjaisten havaintoaineistojen määrä on laskusuhdanteessa ja näin ollen kattavan tilannekuvan ylläpito uhattuna.

Tieteen viestejä ja mm. EID:n tuloksia neuvotellaan osana **RSO (Research and Systematic Observation)** asiakohtaa. RSO:n päätösasiakirja toteaa suuren huolestuneisuuden ilmastojärjestelmän nykytilasta ja tarpeen nostaa havaintokapasiteettia. RSO ei sisälly Belémin poliittiseen pakettiin, mutta Mutirão-päätös puolestaan tunnistaa parhaan mahdollisen tieteen keskeisyyden tehokkaiden ilmastotoimien ja politiikkasuunnittelun pohjana sekä IPCC:n sen tuottajana. Tieteen roolia ei lopulta kyseenalaistettu, vaikka päätösten työstäminen vaati jälleen raskaat neuvottelut. EU on viime vuosina joutunut ottamaan roolia IPCC:n ja tieteen viestien esille tuojana ja suojelijana.

8. Maatalous (Sharm el-Sheihin työohjelma maatalouden ilmastotyön toimeenpanon ja ruokaturvan edistämiseksi)

Maatalouden ilmastotyön toimeenpanoa ja ruokaturvaa koskevassa asiakohdassa tavoitteena oli neuvotella kesäkuussa pidetyn työpajan (Systeemiset ja kokonaisvaltaiset lähestymistavat maatalouden ja ruokajärjestelmien ilmastotyön ja ruokaturvan toimeenpanemiseksi – ymmärrys, yhteistyö ja integrointi suunnitelmiin) ja siitä laaditun raportin johtopäätökset.

Lisäksi kuultiin tulokset YK:n ilmastopuitesopimuksen alaisen pysyvän rahoituskomitean syyskuussa 2025 järjestämästä vuosittaisesta foorumista, jonka teemana oli maatalouden ja ruokajärjestelmän ilmastorahoitus. Foorumi on vapaamuotoinen tilaisuus vahvistaa ilmastorahoitusasiantuntijoiden osaamista käsiteltäväksi neuvotellusta aiheesta ja avoin myös tarkkailijoille ja sidosryhmille. Foorumissa merkittävää oli se, että maatalouden ja ruokajärjestelmän ilmastotyön rahoituksen haasteita ja ratkaisuja käsiteltiin poikkeuksellisen perusteellisesti YK:n ilmastopuitesopimuksen alla.

- Yhteenvetoraportti SCF-foorumista 2025: <https://unfccc.int/documents/652250>

Maatalouden ja ruokajärjestelmän ilmastorahoitusta koskevat johtopäätökset löytyvät pysyvää rahoituskomiteaa koskevasta päätöksestä.

Maatalouden ilmastotyön neuvotteluiden dynamiikassa näkyi Arabiryhmän toistuvasti esitetty kritiikki neuvotteluprosessia kohtaan. Neuvottelut tekstiluonnoksesta jäivät kesken ja päättyivät menettelyä koskevien päätelmien hyväksymiseen; kesäkuussa SB64-kokouksessa Bonnissa keskustelua voidaan kuitenkin jatkaa tekstiluonnoksen pohjalta ja varmistaa, että työohjelmasta saataisiin neuvoteltua tärkeät linjaukset siitä, kuinka ruokajärjestelmän ilmastokestävyyttä ja ruokaturvaa edistetään kokonaisvaltaisemmilla toimintatavoilla ja miksi se olisi tärkeää tunnistaa myös kansallisissa suunnitelmissa.

Lisäksi SB64-kokouksessa on tarkoitus pitää työohjelman jälkimmäinen työpaja (Progress, challenges and opportunities related to identifying needs and accessing means of implementation for climate action in agriculture and food security, including sharing of best practices) sekä käsitellä vuosittainen synteesiraportti ja SJWA-verkkoportaalin tilannekuva.

Brasilia korosti COP30-puheenjohtajan ohjelmassa ja erilaisten aloitteiden kautta monin tavoin metsien ja laajemmin biotalouden roolia ilmastotyössä ja erityisesti tarvetta vahvistaa keinoja torjua metsäkatoa tropiikissa. Neuvotteluissa pyrkimys saada aikaan päätös maailmanlaajuiseen tilannekatsaukseen kirjatun metsäkadon poistamistavoitteen 2030 toimeenpanosta metsäkadon torjunnan tiekartan muodossa jäi kuitenkin toteutumatta, vaikka ajatus sai myös laajaa kannatusta sekä kehittyvien että teollisuusmaiden joukosta. Päätösistunnossa Brasilia ilmoitti käynnistävänsä puheenjohtajakaudellaan vapaaehtois pohjalta korkean profiilin tiekarttatyön metsäkatotavoitteen edistämiseksi tarkoituksena raportoida työstä COP31-kokoukselle. Mutirão-tekstissä toistetaan jo aiemmin COP28-päätökseen kirjatut viestit metsäkadon poistamistavoitteesta 2030-mennessä ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta sekä viitataan alkuperäiskansojen maanomistusoikeuksiin, ruokaan ja maatalouteen liittyviä kirjauksia päätöstekstissä ei ole.

Maailmanlaajuisesta sopeutumistavoitteen päätöksen indikaattoreita koskevassa liitteessä kohdassa 4 on kuvattu viisi ilmastokestävää ruoan- ja maataloustuotantoa ja tuotteiden jakelua ja tarjontaa sekä kestävä ja uudistavaa tuotantoa ja ravitsemusturvaa kuvaavaa indikaattoria sekä kohdassa 6 kuusi indikaattoria ekosysteemien tilan ja ekosysteemi- ja luontopohjaisten ratkaisujen sopeutumiskapasiteetin ja herkkyyksien arvioimiseksi. Päätöksessä kohdassa 3 on myös joukko indikaattoreita liittyen vesihuollon ja vesitalouteen liittyvien riskien tilan arvioimiseksi.

Pysyvään rahoituskomiteaan liittyvien asioiden päätöksessä mainitaan, että ilmastotoimia ja resilienssiä on olennaista vahvistaa rahoittamalla kestäviä ruokajärjestelmiä ja maataloutta, ja että on huomioitava monimuotoisuuden suojeleminen ja haavoittuvien yhteisöjen tukeminen. Lisäksi päätöksessä linjataan ensi vuoden foorumin teemaksi vesijärjestelmien ja valtamerten ilmastotoimien rahoitus.

Hillinnän työohjelmaan neuvoteltiin johtopäätökset kahdesta edellisestä globaalista dialogista ja investointiteemaisesta tapahtumasta: Raportti viidennestä dialogista (metsät ja ilmastomuutoksen hillintä): <https://unfccc.int/documents/649514>, ja vuosiraportti, jossa raportti kuudennesta dialogista (jätteet ja kiertotalous): <https://unfccc.int/documents/650639>.

COP30-päätöksessä tunnustetaan metsien merkitys hiilivarastoina ja -nieluina sekä ilmastoresilienssin, biodiversiteetin, vesi- ja ruokaturvan ja kestävä kehityksen näkökulmasta. Keskeiset viestit metsäkadon suhteen jäivät kuitenkin ohuiksi. Päätöksessä ei tunnusteta metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen merkitystä ilmastomuutoksen hillinnän näkökulmasta eikä viitata maailmanlaajuisen tilannekatsaukseen kirjattuun tarpeeseen tehostaa toimia metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen pysäyttämiseksi ja kääntämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Päätöksessä mainitaan haasteet puhua metsäkatoa aiheuttavista tekijöistä ja niiden torjunnasta, ei suoraan tarvetta puuttua metsäkadon taustalla oleviin tekijöihin. Lisäksi mainitaan kestävä metsätalouden tärkeys sosioekonomisten tarpeiden yhteydessä. Päätöksessä tunnustetaan myös kiertotalouden hyödyt ja sivuvirtojen hyötykäytön potentiaali ilmaston, jätehuollon, maatalouden ja kestävä kehityksen näkökulmasta.

9. Oikeudenmukaisen siirtymän työohjelma (Just Transition Work Programme)

Oikeudenmukaisen siirtymän työohjelmaa koskevissa neuvotteluissa kysymys oli etenkin työn jatkosta ja sen muodosta ja tavoitteista. Teema on ollut vaikea koko siitä käytyjen neuvottelujen ajan, etenkin

siksi että mailla on hyvin erilaisia käsityksiä siitä mihin työssä pitäisi keskittyä. Kehittyvien maiden ryhmä esitti omana ehdotuksenaan oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin perustamista etenkin tarjoamaan tukea kehittyville maille oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseksi ja identifioimaan toimeenpanon esteitä (ainakin osalla kehittyviä maita tavoitteena myös uusi rahasto tähän tarkoitukseen). EU ja sen kanssa samanmieliset maat ja ryhmät puolestaan esittivät hallinnollisesti kevyempää toimintaohjelmaa (action plan), koska katsoivat uuden mekanismin raskaaksi ja mahdollisesti päällekkäiseksi samaa työtä jo tekevien alaelinten ja muiden instituutioiden kanssa. EU ja muut samanmieliset maat pitivät esillä myös budjettivaikutuksia. Mekanismin yksityiskohdista tullaan jatkamaan neuvotteluita myöhemmin. Neuvotteluissa tästä asiakohdasta myös ilmasto- ja kauppakysymykset sekä gender-kysymykset, joita varsinaisesti käsiteltiin muualla, aiheuttivat kiistaa.

Päätökseen oikeudenmukaisen siirtymän työohjelmasta kirjattiin myös johtopäätökset neljästä dialogista, joissa oli käsitelty haasteita, hyviä käytäntöjä ja mahdollisia ratkaisuja oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseksi. Päätöksessä mainitaan myös tarve osallistaa maaseudun toimijoita, erityisesti pienviljelijöitä sekä oikeudenmukaisen siirtymän kytkös luonnon tilan säilyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden suojeluun mukaan lukien ekosysteemilähtöiset sopeutumiskeinot. Lisäksi päätöksessä korostetaan ruokajärjestelmän energiasiihtymään liittyviä kysymyksiä, kuten uusiutuvan energian ja puhtaiden ruoanlaittoratkaisuiden saavutettavuutta ja käytön laajentamisen tarvetta, korostaen ratkaisujen oheishyötyjä muun muassa terveyden, sukupuolten tasa-arvon, ympäristön ja elinkeinojen näkökulmasta.

10. Sukupuolten välinen tasa-arvo (gender), Action for Climate Empowerment ACE, Local Communities and Indigenous Peoples Platform LCIPP

10.1. Action for Climate Empowerment

Belémmissä saatiin aikaan päätös ilmastotoimia sisältävästä Action for Climate Empowerment (ACE) – päätöslauselmasta. ACE ja siihen liittyvä Glasgow'n työohjelma (Glasgow work programme on Action for Climate Empowerment) sisältää toimia, joilla edistetään ilmastokasvatusta, osallistamista ja ilmastotietoisuutta sekä tiedonsaantia ja kansainvälistä yhteistyötä aihepiiriin liittyen.

10.2. Gender and Climate Change

COP30:n yhteydessä käytiin keskustelua sukupuolten tasa-arvon merkityksestä ilmastotoimien yhteydessä sekä luotiin uusi 9-vuotinen työohjelma (Gender Action Plan, GAP).² EU ja sen jäsenvaltiot esittivät kokouksen aluksi yhteisen lausunnon³, jossa korostettiin EU:n sitoutumista sukupuolien välisen tasa-arvon vahvistamiseen globaalissa ilmastotoiminnassa. Lausunnossa painotettiin, että naiset ovat usein ilmastomuutoksen vaikutusten eturintamassa ja että heidän täysimääräinen osallistumisensa päätöksentekoon on keskeistä kestävien ja oikeudenmukaisten ratkaisujen

---

² <https://unfccc.int/documents/653290>

³ https://climate.ec.europa.eu/document/download/7249d07f-4358-416f-a8a9-730f2364ce02_en?filename=Global%20Statement%20on%20Gender%20Equality%20and%20Climate%20Action_final.pdf

saavuttamiseksi. Lausunnon tavoitteena oli edistää kunnianhimoista lähestymistapaa sukupuolikielisyksissä, joiden odotettiin olevan haastavia neuvotteluteemoja.

Kokouksessa saavutettiin sopu uudesta 9-vuotisesta työohjelmasta (Belém Gender Action Plan)⁴. Ohjelma on suunniteltu edistämään kestävää, pitkän aikavälin sukupuolinäkökulman huomioivaa ilmastopolitiikkaa ja -toimia sekä toteuttamaan Liman sukupuolten tasa-arvoa koskevan tehostetun työohjelman visiota (Enhanced Lima work programme on gender)⁵. Se kattaa vuodet 2026–2034 ja vastuun säännöllisestä raportoinnista sekä vuonna 2029 tehtävästä väliarvioinnista.

Sopimuksen tekstissä esitetään 27 toimenpidettä jaettuna viidelle prioriteettialueelle. Belémin GAP-asiakirjassa tunnustetaan, että ilmastonmuutos vaikuttaa ihmisiin eri tavoin, ja siinä painotetaan voimakkaasti ”moniulotteisia tekijöitä”. Siinä viitataan ensimmäistä kertaa nimenomaisesti afrikkalaistaustaisiin naisiin ja tyttöihin, naispuolisiin ympäristöaktivisteihin, maahanmuuttajanaisiin, pienviljelijöihin, sekä maaseudulla ja syrjäisillä alueilla asuviin naisiin. Siinä syvennetään myös keskustelua miesten ja poikien roolista sukupuolten tasa-arvon ja ilmastotoimien edistämisessä. Huomionarvoista on myös, että 93 % COP30-kokoukseen ajoissa toimitetuista NDC:stä huomioi sukupuolten tasa-arvon ja sosiaalisen inklusion⁶. Vuonna 2016 vastaava luku oli 40 %.

10.2. Alkuperäiskansa-asiat

Vaikka kokouksen agendalla ei ollut alkuperäiskansaelimen (Local Communities and Indigenous Peoples Platform, LCIPP) toimintaan liittyviä asiakohtia, Brasilia nosti alkuperäiskansa-asiat fokukseseen erityisesti sitä kautta, että se halusi saada aikaan muodollisen päätöksen paikallisyhteisöjen edustautumisesta LCIPP:n edustajistossa eli Facilitative Working Groupissa (FWG). Brasilia oli COP-puheenjohtajana järjestänyt vuoden aikana kaksi dialogia ja teematyöpajan aiheesta. Toistaiseksi FWG:ssä ovat olleet edustettuina vain osapuolten edustajat ja sosiokulttuuristen alueiden alkuperäiskansaedustajat, sillä paikallisyhteisöillä ei ole ollut mekanismeja, jolla valita edustajansa. Brasilia aloitti tunnustelut epävirallisesti, mutta taipui pian mm. EU:n vaatimukseen siitä, että mahdollista päätöstä paikallisyhteisöjen edustautumisesta valmistellaan avoimesti kaikkia kuullen. FWG:n toimintaa arvioidaan vuonna 2027 ja COP päätti, että asiasta järjestetään kesällä 2026 Bonnissa työpaja, jonka tulokset syöttävät arvioon. Varsin poliittiseksi noussut asia sai hyvin proseduraalisen lopun – tai ainakin välietapin.

11. Ilmastohuippukokous 6.-7.11.2025

Varsinaista COP30-kokousta edeltävän viikon lopulla järjestettiin maailman johtajien ilmastohuippukokous. Kokoukseen osallistui n. 60 maan johtajaa ja YK:n pääsihteeri Guterres sekä useiden muiden kansainvälisten järjestöjen korkeinta johtoa. Kokouksessa painotettiin vahvasti

---

⁴ <https://unfccc.int/news/the-belem-gender-action-plan-a-launchpad-accelerating-ambitious-effective-and-inclusive-climate>

⁵ <https://unfccc.int/topics/gender/the-big-picture/introduction-to-gender-and-climate-change/the-enhanced-lima-work-programme-on-gender>

⁶ https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2025-09/undp_ndc_insights_series_aug_2025.pdf sivu 3.

multilateralismia ja tarvetta yhteistyöhön ilmastoasioissa, sekä tieteen merkitystä. Huippukokouksessa myös kuultiin joitakin ilmoituksia uusista 2035 päästövähennystavoitteista; mm. komission puheenjohtaja von der Leyen ilmoitti huippukokouksessa EU:n uuden päästövähennystavoitteen (Nationally Determined Contribution, NDC) josta EU:n ympäristöneuvosto oli sopinut juuri ennen huippukokouksen alkua osana ilmastolain uudistamista (ks. pdf7). Kiina oli myös toimittanut virallisesti oman uuden NDC:nsä juuri ennen kokouksen alkua.

Suomea huippukokouksessa edusti tasavallan presidentti Alexander Stubb. Suomen kansallinen puheenvuoro huippukokouksessa on raportin liitteenä. Useiden kahdenvälisen tapaamisen lisäksi presidentti Stubb osallistui myös mm. huippukokouksen osana järjestettyyn pyöreän pöydän keskusteluun energiatransitiosta, jossa kuultiin vahvoja viestejä fossiilisista polttoaineista luopumisesta, sekä Saksan liittokanslerin Friedrich Merzin koollekutsumaan pyöreän pöydän keskusteluun hiilen hinnoittelusta ja teollisuuden vähähiilistämistä. Tilaisuutta oli järjestämässä myös Climate Leadership Coalition. Keskusteluun osallistui myös muita keskeisiä kansainvälisiä johtajia, mm. seuraavat henkilöt: Euroopan komission presidentti Ursula von der Leyen, UNFCCC:n pääsihteeri Simon Stiell, WTO:n pääjohtaja Dr. Ngozi Okonjo-Iweala, Kansainvälisen kauppakamarin pääsihteeri John W.H. Denton AO ja Kansainvälisen Energijärjestö IEA:n pääjohtaja Fatih Birol. Keskustelussa korostui yhteinen näkemys kolmesta strategisesta painopisteestä teollisuuden vähähiilisyyden vauhdittamiseksi: hiilen hinnoittelu, luotettavat standardit ja toimialakohtaiset tiekartat.

Brasilian presidentti Lulalle yksi keskeinen teema huippukokouksessa oli metsäkato, ja hän peräänkuulutti rahoitusta Brazilian metsäkadon torjuntaan perustamalle rahastolle (TFFF, Tropical Forests Forever Fund). Rahasto toimii Maailmanpankin alaisuudessa, ja tarkoitus on että sen avulla voidaan kanavoida myös yksityistä rahoitusta metsien suojeluun, tavoitteena 125 mrd. USD. 20% rahoituksesta on tarkoitus kanavoida alkuperäiskansoille. Huippukokouksen aikana osallistumisesta rahastoon ilmoittivat Norja, Brasilia, Indonesia, Portugali, Ranska, NL ja Saksa; lisäksi yhteensä 34 maata, ml Suomi ja usea muu EU-maa, allekirjoittivat deklaration jossa aloitetta tuettiin.

Presidentti Lula nosti huippukokouksessa myös esiin tiekarttojen laatimisen fossiilisten polttoaineiden alasajolle ('a roadmap to end fossil fuels') ja metsäkadon estämiselle. Tämä toi tiekartat, etenkin fossiilisten polttoaineiden alasajoon liittyen, vahvasti myös COP30-keskusteluihin, ja lisäsi toiveikkuutta sille, että fossiilisten polttoaineiden alasajoa koskevasta tiekartasta olisi mahdollista saada myös COP-päätökseen. Tämä ei kuitenkaan onnistunut, mutta Brasilia lupasi loppuistunnossa edistää tiekarttatyötä osana marraskuuhun 2026 jatkuvaa COP-puheenjohtajakauttaan.

12. Oheistilaisuudet, sivutapahtumat ja muut kokoukset, aloitteet

Luvussa on kuvattu eräiden Suomen kannalta keskeisten COP30 yhteydessä järjestettyjen oheistapahtumien ja kokousten sisältöä. Suomen valtuuskunnan jäsenet sekä muut paikalla olleet suomalaiset asiantuntijat ja toimijat osallistuivat myös useisiin muihin tapahtumiin puhujina tai järjestäjinä, erityisesti Suomen paviljongissa mutta myös pohjoismaisessa paviljongissa tai muiden maiden tai toimijoiden paviljongeissa.

---

⁷ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14929-2025-INIT/en/pdf>

12.1. Ruokajärjestelmiin ja biotalouteen liittyvät ilmastotoimet

Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö järjestivät COP30:n aikana yhdessä Pohjoismaisen ministerineuvoston, Food Tankin ja UN Food Systems Coordination Hubin kanssa Suomen virallisen UNFCCC-sivutapahtuman "Sharing Solutions for Resilient Food Systems and a Circular Bioeconomy". Tilaisuuden tavoitteena oli korostaa ruokajärjestelmien ja kestäväen biokiertoalouden merkitystä ilmastomuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa sekä tuoda esiin niiden potentiaali ilmastohaasteiden ratkaisemisessa. Tapahtumassa jaettiin kansainvälisiä ja pohjoismaisia esimerkkejä innovatiivisista, tieteeseen pohjautuvista ratkaisuista, jotka edistävät kestävää tuotantoa ja terveellisiä ruokavaloita. Lisäksi painotettiin vahvan monenvälisen yhteistyön merkitystä ilmastotyössä. Tapahtumissa yhteistyökumppaneina olivat Pohjoismainen ministerineuvosto, World Bioeconomy Association, Helsingin yliopisto, Aalto yliopisto, Suomen ympäristökeskus, Saamelaisneuvosto, COP30 Presidency of Brazil, Paper Manufacturers Association of South Africa, Novo Nordisk Foundation, Youth Climate Advisory Group, CIFOR-ICRAF, ICLEI South America Secretariat, AGRA, UN Food Systems Coordination ja Food Tank.

Virallisen sivutapahtuman ohella Suomi oli aktiivisesti mukana useissa sivutapahtumissa ilmastokokouksen aikana. Maa- ja metsätalousministeriö järjesti COP30:ssa yhteensä kuusi tapahtumaa yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Suomen toimiessa vuonna 2025 Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajana MMM nosti esiin puheenjohtajuuskauden keskeiset teemat: biokiertoalouden, sopeutuminen ja kestävät ruokajärjestelmät. COP30:n kahden ensimmäisen päivän aikana biotalous oli yksi pääteemoista. Pohjoismaiden paviljongissa julkaistiin avajaisten yhteydessä Pohjoismaisten maatalousministereiden julkilausuma, joka korostaa ruokajärjestelmien ja biotalouden roolia ilmastoratkaisuna. Julkilausuman viestejä esiteltiin MMM:n oheistapahtumissa Suomen paviljongilla, Pohjoismaisella paviljongilla, FAO:n paviljongilla sekä virallisessa UNFCCC-sivutapahtumassa. Lisäksi toukokuussa 2025 järjestetyn Nordic Conference on Climate Change Adaptation -konferenssin pääviestit tuotiin esiin Suomen paviljongin oheistapahtumassa.

12.2. Toimeenpanon tuki –teema

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala osallistui Climate Leadership Coalitionin (CLC) ja Future Cleantech Architects (FCA) järjestämään UNFCCC:n viralliseen sivutapahtumaan nimeltä "Who takes the global Leadership in Near Zero Emissions Steel ecosystem?", joka kuului laajemman toimeenpanon tuki -teeman alle (*means of implementation and support*). Tilaisuuden sisältö keskittyi alakohtaisten strategioiden yhdenmukaistamiseen, tukevien toimintakehyksien mahdollistamiseen sekä globaalien luokittelustandardien ja sertifiointijärjestelmien luomisen tärkeyteen. Ministerin pitämässä loppupuheenvuorossa tuotiin esiin mahdollisuuksia päästöjen vähentämiseen ja Suomen sitoutuminen tässä yhteistyöhön teollisuuden kanssa. Teollisuuden hiilestä irtautuminen ja ruostumattoman teräksen kierrätys nähtiin keskeisinä ratkaisuina (kiertoaloustratkaisut), sillä teräs on välttämätön puhtaan energian tuotannossa ja infrastruktuurissa. Globaalilla terästeollisuudella on kuitenkin merkittäviä haasteita, kuten ylituotanto sekä yhtenäisen puhtaan teräksen määritelmän puuttuminen. Sääntelyn selkeyttäminen vähentäisi viherpesun riskejä.

Lisäksi ministeri totesi, että kauppa- ja ilmastopolitiikan on kuljettava rinnakkain, ja hiilirajamekanismi (CBAM) on tässä kokonaisuudessa keskeinen työkalu. Luotettava tieto todellisista päästöistä sekä julkisten hankintojen rooli puhtaiden teräsmarkkinoiden edistäjänä ovat ratkaisevia. Lopuksi puheessa korostettiin, että lähes nollapäästöinen teräs on globaali ilmastotavoite, jonka avulla voidaan vahvistaa kilpailukykyä ja resilienssiä.

12.3. Brasilian aloitteet

Tropical Forests Forever Facility on Brasilian COP28-kokouksessa julkistama rahasto, joka pyrkii kanavoimaan rahoitusta sademetsien suojeluun. Tavoitteena on luoda kansainvälinen yli 70 kehitysmaata kattava luontokompensaatiomekanismi trooppisten sademetsien suojelemiseksi. Belémin ilmastohuippukokouksen yhteydessä 53 maata mukaan lukien Suomi ja antoi rahaston käynnistämisen yhteydessä hankkeelle poliittisen tukensa. Allekirjoittajamaat kattavat yli 90 % kehitysmaiden trooppisista ja subtrooppisista metsäpeitteistä sekä potentiaalisia sijoittajia.

Tavoitteena on kerätä \$25 julkista rahoitusta ja \$100 yksityistä. COP30-kokouksen loppuun mennessä rahoituspanostuksensa olivat julkistaneet Norja (\$3 mrd.), Brasilia (\$1 mrd.), Indonesia (\$1 mrd.), Ranska (577 milj. € vuoteen 2030 mennessä), Portugali (\$1 milj.), Alankomaat (\$5 milj. sihteeristöön) ja Saksa (\$1,15 mrd. vuoteen 2030 mennessä).⁸

Call to action on Integrated Fire Management and Wildfire Resilience: Suomi liittyi mukaan aloitteeseen huippukokouksessa, aloite on sisäministeriön vastuulla.

13. Nuorisodelegaattien rooli valtuuskunnassa

Nuorisola ry:n nimeämät nuorten ilmastodelegaatit Antti Regelin ja Saara Böök edustivat Belémissä Suomen nuoria osana Suomen valtuuskuntaa. He olivat paikalla 7.11.-22.12.2025 osallistuen lähes koko COP30-kokoukseen. Nuorisodelegaatit osallistuivat myös ennen osapuolikokousta YOUNGO:n järjestämään globaaliin nuorten COY20-kokoukseen. Tavoitteena nuorisodelegaaateilla oli kokouksessa Suomen, Euroopan ja maailman nuorten kantojen edistäminen, Suomen kansallisen näkyvyyden ja vaikuttavuuden tukeminen sekä nuorille ja laajemmin medioille kokouksesta viestiminen. Tämän lisäksi nuorisodelegaatit toimivat ympäristöministeriön nimittämänä Suomen edustajina neuvotteluroolissa osana EU:n Gender and Climate Change ja ACE (Action for Climate Empowerment) -neuvotteluryhmää sekä järjestivät sivutapahtuman.

Nuorisodelegaaateille tärkeitä vaikuttamisen kohteita olivat esimerkiksi ripeä luopuminen fossiilisista polttoaineista luopuminen, oikeudenmukaisen puhtaan energiantuotannon edistäminen, valtioiden ilmastotavoitteiden kirittäminen, globaalin oikeudenmukaisuuden ja ilmastorahoituksen edistäminen, biodiversiteettiteemojen huomioiminen, sekä vähemmistöjen ja muiden aliedustettujen ryhmien huomioiminen päätöksenteossa.

Nuorisodelegaatit osallistuivat aktiivisesti valtuuskunnan kokouksiin, kahdenvälisiin kokouksiin (mm. bilateraaleihin EU:n ja nuorisotoimijoiden välillä), sekä EU-koordinaatiokokouksiin. He myös raportoivat

---

⁸ <https://tffwatch.org/investment-tracker/Norway>

ilmasto-osapuolikokouksen tapahtumista Suomelle sekä EU:lle. Nuorisodelegaatit seurasivat neuvottelujen etenemistä aktiivisesti, sekä esittivät nuorten kantoja Suomen delegaatiolle, EU-maille ja muille osapuolille. Delegaatit osallistuivat useisiin sivutapahtumiin ja tapasivat päivittäin päättäjien, tiedeyhteisön, järjestöjen ja kansalaisyhteiskunnan edustajien sekä yritysten kanssa eri puolilta maailmaa, edistään osaltaan nuorten ja Suomen tavoitteita kokouksessa.

COY20-kokouksessa ("Conference of the Youth") nuoret ympäri maailmaa kokoontuivat ennen varsinaista osapuolikokousta. Tapahtuma toimi nuorten omana globaalina ilmastohuippukokouksena, jossa valmisteltiin nuorten yhteistä vaikuttamista ja kantoja kansainväliseen ilmastopolitiikkaan. Kokouksessa hyväksyttiin myös vuoden 2025 aikana YOUNGO:n monivaiheisen prosessin myötä koostettu Global Youth Statement, joka kokoaa globaalin nuorison yhteiset kannat COP30-osapuolikokouksta varten.

Nuorisodelegaatit ympäri maailmaa tekivät kokouksessa tiivistä yhteistyötä sisäisesti, sekä YOUNGO:n ja lukuisten kansainvälisten nuorisoa kokoavien toimijoiden kanssa. Erityisen tärkeässä roolissa oli Euroopan nuorisodelegaattien verkosto, jossa 15 eurooppalaisen maan nuorisodelegaatit edustavat yli 85 miljoonaa Euroopan nuorta. Heidän kanssaan Suomen nuorisodelegaatit tekivät aktiivista yhteistyötä, tuottaen mm. yhteisen julkilausuman, kannanottoja ja mediatilaisuuden. Nuorisodelegaatit luovuttivat verkoston julkilausuman COP30-neuvotteluihin tasavallan presidentin kanslialle sekä Suomen neuvottelijoille ennen kokousta. Nuorisodelegaatit osallistuivat aktiivisesti myös puheenjohtajamaan korkean tason nuorisoedustajan (Presidency Youth Climate Champion) kanssa tehtävään yhteistyöhön ja konsultaatioihin.

Nuorisodelegaattien tehtäviin kuului lisäksi aktiivisen päivittäisen viestinnän tekeminen läpi kokouksen omissa sosiaalisen median kanavissa, mediassa, sekä videohaastattelujen kuvaaminen ympäristöministeriön kanaviin ja kuvamateriaalin tuottaminen eri tahoille. Nuorisodelegaatit toimivat aktiivisessa yhteistyössä myös Suomen paviljongin toimijoiden kanssa jossa myös nuorten sivutapahtuma järjestettiin. Oman sosiaalisen median kautta delegaatit viestivät aktiivisesti kokouksesta ja sen etenemisestä Suomeen, tehden nuorille ja muille kohderyhmille tutuksi ilmastokokouksen asioita, Suomen kansainvälistä vaikuttamista ja kantoja, sekä kansainvälistä ilmastopolitiikkaa.

14. Suomen paviljonki COP30-ilmastokokouksessa

Suomella oli vuonna 2025 Belémmissä, Brasiliassa järjestetyssä COP30-ilmastokokouksessa toista kertaa oma maapaviljonki Yhdistyneiden kansakuntien ilmastokonferenssissa.

Hanke toteutettiin julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä Climate Leadership Coalitionin, Elinkeinoelämän keskusliiton, Keskuskauppakamarin ja Teknologiateollisuuden aloitteesta. Paviljongin käytännön toteutuksesta vastasi Miltton. Toteutus eteni tiiviissä yhteistyössä mainittujen organisaatioiden sekä ympäristöministeriön, Business Finlandin, työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoasiainministeriön kanssa. Hankkeen ohjausryhmä muodostui edellä mainituista julkisista ja yksityisistä tahoista, sekä syksystä 2025 alkaen myös Paviljongin kultapartnereiden, Nokian ja Outokummun, edustajista.

Hanke rahoitettiin kokonaisuudessaan yksityisesti, ja siihen osallistui 17 partneriorganisaatiota, mukaan lukien yrityksiä, kaupunkia, yliopistoja sekä säätiöitä. Suomen paviljongin viestinnän ytimeksi

muodostui Milttonin kehittämä "Cool by Nature" -konsepti. Tämän idean taustalla oli Suomen ainutlaatuinen luonto sekä ajatus siitä, että sana "cool" kuvaa suomalaista mielenlaatua ja yhdessä tekemisen henkeä, inspiroituneena myös Tasavallan presidentti Alexander Stubbin toistuvasti käyttämästä lausahduksesta "Finnish people are cool, calm and collected." Konseptilla on potentiaalia jatkokehitykseen tulevilla ilmastokokouksissa.

Ohjelma laadittiin yhteistyössä kaikkien mainittujen tahojen kesken, ja pääosan sisällöstä tuottivat partnerit. Ohjelmaa täydensivät Open Call -haun kautta mukaan tulleet tapahtumat, joita järjestivät suomalaiset julkisen sektorin toimijat, kansainväliset organisaatiot sekä koti- ja ulkomaiset kansalaisjärjestöt. Lisäksi paviljonki tarjosi kahden viikon ajan säännöllisesti järjestettyjä Policy Brief -tilaisuuksia, joissa Suomen valtuuskunnan edustajat jakoivat tietoa neuvotteluiden tilanteesta yleisölle.

Paviljongin ohjelmaan osallistuivat ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala, ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio, sekä elinkeinoministeri Sakari Puisto. Presidentti Alexander Stubb ei ollut mukana paviljongin omassa ohjelmassa, mutta osallistui World Leaders' Summit -tapahtumaan Belémmissä ennen ilmastokokousta.

Kaikkien hankkeeseen osallistuneiden sitoutuminen kokonaisuuteen mahdollisti erittäin onnistuneen paviljongin, jonka visuaalisuus tuki sekä vahvasti Suomen maabrändiä että yritysten tavoitteita. Paviljongin ohjelma oli laaja-alainen ja moniääninen; yhteensä järjestettiin 76 korkeatasoista tapahtumaa. Noin 270 esiintyjän joukossa oli ilmastoalan asiantuntijoita ja vaikuttajia sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta. Ohjelman tasoon ja puhujakaartiin vaikutti olennaisesti partnereiden, kuten CLC:n, EK:n, Keskuskauppakamarin ja Teknologiateollisuuden, panos. Kaikkiaan tapahtumiin Belémmissä osallistui noin 2 000 kuulijaa.

Suomen paviljonki sai runsaasti positiivista näkyvyyttä mediassa sekä kokousuutisoinnin että pääkirjoitusten muodossa.

Liitteet

Liite 1: Suomen valtuuskunta Belémin ilmastokokouksessa (17.9.2025 annetun nimittämispäätöksen mukaan)

Puheenjohtaja

Tasavallan presidentti Alexander Stubb

Varapuheenjohtajat

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Ympäristöneuvos Marjo Nummelin, ympäristöministeriö

Jäsenet

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio

Elinkeinoministeri Sakari Puisto

Suurlähettiläs Antti Kaski, Brasilian suurlähetystö

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen neuvonantaja Aliisa Tornberg, tasavallan presidentin kanslia

Ilmasto- ja ympäristösuurlähettiläs Soili Kangaskorpi, ulkoministeriö

Ympäristöneuvos Outi Honkatukia, ympäristöministeriö

Neuvotteleva virkamies Anna Salminen, maa- ja metsätalousministeriö

Asiantuntijat ja avustajat

Komentajakapteeni Anna Eronen, 2. adjutantti, tasavallan presidentin kanslia

Tiedottaja Matti Porre, tasavallan presidentin kanslia

Ulkomaankauppa- ja kehitysministerin erityisavustaja Janna Rantanen, ulkoministeriö

Apulaisosastopäällikkö Pirjo Suomela-Chowdhury, ulkoministeriö

Yksikönpäällikkö Anna Merrifield, ulkoministeriö

Ulkoasiainsihtööri Kati Temonen, ulkoministeriö

Ministerin erityisavustaja Lars Aikala, työ- ja elinkeinoministeriö

Ympäristö- ja ilmastoministerin erityisavustaja Lyydia Ylönen, ympäristöministeriö

Viestintäpäällikkö Riikka Lamminmäki, ympäristöministeriö

Neuvotteleva virkamies Kaarle Kupiainen, ympäristöministeriö

Neuvotteleva virkamies Saija Vuola, ympäristöministeriö

Assistentti Hanna Kola, ympäristöministeriö

Ulkoasiainsihtööri Iiris Hjelt, Brasilian suurlähetystö

Erityisasiantuntija Silva Paananen, Brasilian suurlähetystö

Koordinaattori Vitor Sion, Brasilian suurlähetystö

Lähetystöneuvos, konsuli Kari Puurunen, São Paulon konsulaatti

Erityisasiantuntija Johanna Kivimäki, São Paulon konsulaatti

Hallintovirkailija Marco Izaac, São Paulon konsulaatti

Kansanedustaja Pauli Aalto-Setälä, talousvaliokunnan varapuheenjohtaja, eduskunta

Puheenjohtaja Jyri Seppälä, Suomen ilmastopaneeli

Tiedesihtööri Marianne Leino, Suomen ilmastopaneeli

Pääjohtaja Petteri Taalas, Ilmatieteen laitos

Yksikön päällikkö Harri Pietarila, Ilmatieteen laitos

Nuorten ilmastodelegaatti Saara Böök, Nuorisoala ry

Nuorten ilmastodelegaatti Antti Regelin, Nuorisoala ry

Johtaja Ulla Heinonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Johtava asiantuntija Janne Peljo, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Energia-asiantuntija Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Ilmastopolitiikan asiantuntija Emilia Runeberg, Fingo ry

Johtava asiantuntija Tuuli Hietaniemi, Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra

Toimistopäällikkö Gustav Blomberg, Ahvenanmaan maakuntahallitus

Kaikkiaan osallistujia paikan päällä oli 42 618:

https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cp2025_inf01.pdf

Liite 2: Statement by President of the Republic of Finland Alexander Stubb at the World Leaders' Summit at COP30, in Belém, Brazil, on 6 November 2025

Mr President, Your Excellencies,

In 1992, our predecessors met in Rio de Janeiro at the Earth Summit, a watershed event which shaped the world in a profound way. As we gather in Belém in Amazonia, we can confirm that despite the sometimes slow and painful progress over the past 30 years, the UN Framework Convention on Climate Change (UNFCCC), as well as the Paris Agreement, has been a success story of multilateralism.

Some cynics try to belittle our COP-meetings. But let's keep on proving them wrong. We are making progress.

I have both good and bad news. The good news is that as recently reported by the UNFCCC, we are at long last bending the global emissions curve downwards. The bad news is, that while the direction is right, the pace is far too slow.

COP30 is crucial. Whether we will permanently lose the 1.5-degree goal depends on the decisions made here and now.

I would like to underline three critical elements which I believe will ensure the success of COP30.

Firstly, we must all lead by example. At COP, each Party has an equal say, regardless of their size. We are also collectively accountable. Yes, the largest emitters must lead the way in reducing emissions. And they must do it now. But the rest of us need to act in an equally responsible manner.

Stop blaming your neighbour. Look in the mirror and see what you can do. Nostalgia is no better driver than cynicism.

We must turbocharge the transition away from fossil fuels. All of us in a position to do so must urgently provide the necessary financial and other support to help the most vulnerable countries to adapt.

Leading by example also means giving a voice to those most affected by climate change. Let me applaud the COP Presidency, Brazil, for highlighting the role of Indigenous Peoples in climate action as well as underline the importance of the COP adopting an ambitious Gender Action Plan.

Secondly, we must put science in the driver's seat. While the states gathered here have different interests, we all share the common goal of ensuring a livable planet for the future generations.

Not a single person in this room wants to pass on devastation to their children and grandchildren. We have the best scientists at our disposal, and they are unanimous that delaying climate action would have consequences that are devastating for all and irreversible for some.

There are no excuses. At the same time, we need to recognize the growing amount of disinformation around climate science as an attempt to rattle the multilateral system and slow down clean transition.

When we face difficult political choices, debate is necessary, and it has to be frank and honest. Remembering our common goal, we must not yield to efforts stoking polarization.

Thirdly, we must be bold. We need three things: regulation, finance and innovation. All of them. You can't regulate or finance yourself out of the climate crisis. Innovation is key.

Don't pit climate action and growth as enemies. They are friends. They go hand in hand. Numerous encouraging examples show, that decoupling carbon emissions from economic growth is possible. We need to invest in clean technologies and make sure that those, who most need them, have the access. Investment for climate is the growth and prosperity plan for this century.

Excellencies,

COP30 must send a clear message that the green transition is here to stay and that fossil fuels have no future. Ten years after Paris, let us make sure Belém will be remembered as a success too.

And let me finish off by saying that in Finnish we have a saying that "a pessimist is never disappointed". I disagree. A pessimist will never solve the climate crisis.

**Liite 3: Statement by H.E. Ms Sari Multala, Minister of Climate and the Environment of Finland.
UN Climate Change Conference - Belém, 17 November 2025**

Excellencies, distinguished delegates,

Let me first thank our Brazilian hosts for all your hospitality and your leadership. Climate change and other global environmental crises cannot be solved without all of us working together.

In the ten years since the Paris Agreement was adopted, we have made a lot of progress. But the science is clear – much more is needed for keeping the temperature rise below 1.5 degrees. What the world expects from us in Belem is a clear message that we stand firm behind the goals of the Paris Agreement. We cannot let the 1.5 degrees goal slip away for good. Every fragment of a degree matters, every action and every actor matters.

The only way that we can keep the 1.5 degrees goal alive is to rapidly move ahead with the transition away from fossil fuels. This is something we jointly agreed to do two years ago in Dubai. Major emitters need to lead the way. Affordable alternatives exist, and they have many co-benefits too.

My country, Finland, is strongly committed to urgent and science-based climate action. In addition to our joint NDC with the EU and all its Member States, Finland has set one of the world's most ambitious national targets: to reach carbon neutrality by 2035 and carbon negativity soon thereafter. Our path towards a carbon neutral economy is based on three pillars: rapid emission reductions, strengthening carbon sinks, and investing in innovation.

Clean energy transition is actually Finland's success story. The Finnish power sector is almost carbon free as the renewables and nuclear power constitute already more than 95 % of the total electricity production. Clean energy solutions have also helped us to break away from Russian fossil energy imports, create sustainable growth and well-being, and improve our comprehensive security.

We cannot succeed without significant investments in research, innovation, and clean technology. Finnish companies have expertise in smart and clean solutions, including in the fields of energy, mobility, logistics, mining and built environment. Many of these solutions are presented here in Belém in our pavilion. We believe that climate action and growth go hand in hand. Investment for climate is also the growth and prosperity plan for this century.

Excellencies,

Paris Agreement gave us the global goal on adaptation. Here in Belém, we want to agree on a set of adaptation indicators. These indicators will help us in preparing adaptation plans and in tracking progress in adaptation action and resilience in our countries. I look forward to having these indicators agreed at COP30.

Excellencies,

In times of uncertainty and accelerating change, we must work together, build trust between nations and communities, and commit to a shared responsibility for the planet and people.

COP30 must send a clear message that the green transition is here to stay, and that fossil fuels have no future. Ten years after Paris, let us make sure Belém will be remembered as a success too.

Thank you.